Gemeentehuis van Voerendaal: 19.15 uur

Griffie: Frans Meijerink

Datum: woensdag 18-06-2025

Onderwerp: Paraplu-bestemmingsplan Landschapselementen en de verordening bomen en houtopstanden

Geachte leden van de Commissie Leefomgeving,

Mijn naam is John Verhoijsen en ik vertegenwoordig Natuurrijk Limburg en haar leden in de gemeente Voerendaal. Afgelopen februari hebt u over hetzelfde onderwerp ook al onze mening gehoord.

Om in herinnering te roepen: Natuurrijk Limburg is een coöperatie van ruim 1.300 eigenaren van agrarische gronden in Limburg, zowel ondernemers als particulieren, die zich via een ANLb-contract committeren om aan de slag te gaan met natuurinclusieve landbouw. Samen realiseren en onderhouden zij, vrijwillig, maar niet vrijblijvend, op landbouwgronden afgerond 4.000 ha aan heggen, hoogstamfruitbomen, akkers, weilanden, houtwallen, knotbomen, poelen en graften. En wij betalen ze voor deze diensten. In de gemeente Voerendaal zijn dit ongeveer 40 leden die 130 ha beheren (en dat had meer kunnen zijn).

In de tussentijd zijn er diverse overleggen geweest rondom het thema paraplu-bestemmingsplan Landschapselementen en de verordening bomen en houtopstanden. Met onze leden, de ondernemers, de LLTB, uw wethouder en haar ondersteunende ambtenaren en ook onlangs met de vertegenwoordigers van de coalitie.

Prettig om te ervaren is dat we allen eenzelfde doel nastreven, het ontwikkelen van een gedragen robuuster landschap, met een kloppend economisch verdienmodel dat voor de toekomst houdbaar is. Deze houding is ook terug te vinden in het coalitieakkoord van de gemeente en in de Integrale Visie Openbare Ruimte Voerendaal (IVOR): in overleg met de bewoners de uitdagingen oppakken en invullen.

Alleen in de weg ernaar toe verschillen we nog van mening. Uw wethouder en ambtenaren hebben goed geluisterd naar de geluiden die via de zienswijzen zijn ingebracht en ondertussen aanpassingen gedaan in beide documenten. Zo zijn de hoogstamfruitbomen uit de plannen geschreven, dit is volgens ons een heel goede zet. Gezien onze verwachtingen is dit ook nog te doen voor de heggen en hagen in uw gemeente. Met name deze smalle vaak jaarlijks gesnoeide lijnvormige elementen hebben van oudsher een dynamisch bestaan. Percelen werden verkocht, gesplitst of groter gemaakt, en vroeger verschenen op de nieuwe grenzen weer nieuwe heggen. Spontaan. Zonder wetgeving.

In plaats van om samen met de burgers een plan van aanpak maken zijn we naar onze mening verzand in ge- en verboden via het paraplu-bestemmingsplan en de aangepaste verordening. Nu dient uw ambtenaar te beslissen of een aanplant wel goed is en vervolgens ook in de toekomst weer beslissen of dezelfde aanplant over jaren weer gerooid of verplaatst mag worden. Opgeworpen drempels die nergens verleiden om meer landschapselementen aan te leggen , alleen maar afremmen want dit doen drempels. Uw genoemde participatie ontbreekt volledig. In onze gesprekken met de grondgebruikers, onze deelnemers, is dit verre van wat zij willen. Ook staat dit voornemen experimenteerruimte voor natuurinclusieve

CONTACT
Steegstraat 5 6041 EA Roermond
+31 475355711
info@natuurrijklimburg.nl

landbouw in de weg, denk aan het plaatsen van voederhagen en -bomen, het planten van struiken om te onderzoeken of dit roofinsecten bevorderd of erosie beperkt dit soort zaken. Mislukt een experiment dan gaat de ondernemer zoeken naar ander mogelijkheden, bij voorkeur gesteund door uw gemeente en bij voorkeur in samenwerking met organisaties als de onze.

Wij hebben de jarenlange ervaring dat als u grondgebruikers verleidt om vrijwillige aanplant te doen met de juiste middelen er uiteindelijk een groener en kleinschaliger ingericht landschappelijk Voerendaal ontstaat. Uiteraard, er zullen in de toekomst beplantingen verdwijnen…. en weer bijkomen, als de vrijheid blijft.

Als voorbeeld twee recente projecten die we hebben ingediend voor aanplant en de aanleg van poelen in 2024 (in uitvoering) en 2025 (in voorbereiding). We gaan meer dan 100.000 planten (vele kilometers aan heggen, graften, etc) in Limburg in de grond stoppen en ruim 60 poelen aanleggen. In 2024 zijn in Voerendaal 0 verzoeken binnengekomen. In 2025 is via een particulier een verzoek binnengekomen voor het repareren van 1 lekke poel in zijn huisweide. Bovendien was een ondernemer van plan om ruim 300 fruitbomen, 150m2 singel en 300 m heg te planten. Was van plan…. Op 100 meter heg na is alles weer ingetrokken. En nu dienen we de ondernemer ook door te verwijzen naar uw gemeente om te vragen of de heg wel geplant mag worden. We gaan het meemaken of de ondernemer de aanvraag bij uw gemeente indient ……

Een ander voorbeeld, bij ons is een wachtlijst ontstaan van bijna 300 geïnteresseerden om een overeenkomst voor Agrarisch Natuur- en Landschapsbeheer af te sluiten. Vanuit Voerendaal hebben 3 personen een verzoek ingediend, dit is opvallend laag, zeker in vergelijking met de andere Zuid-Limburgse gemeenten.

In Voerendaal is voor ongeveer 6% van de oppervlakte van het Agrarisch gebied een ANLb-overeenkomst afgesloten. Voor de toekomst hebben wij de lat gelegd op 10%. Gezien de reacties van de grondgebruikers ziet het erna uit dat het aantal ANLb-overeenkomsten zullen teruglopen. Immers bij gedwongen instandhouding zal de kwaliteit van het beheer teruglopen en rest ons niets anders dan de overeenkomst op te zeggen. Nieuwe aanwas zal achterwege blijven bij het vasthouden aan de vergunningplicht.

Gebiedsgericht samenwerken houdt in dat u met uw burgers nadenkt om een doel samen, op vrijwillige basis, in te vullen, dit is nu net de uitdaging. En dat u zeer voorzichtig omgaat met ge- en verboden. Want nu gaan ze niet alleen ongewenst gedrag tegen…dat is het doel, … maar gaan ze ook gewenst gedrag tegen…aanplant van meer graften, heggen enzovoort. En het gewenst gedrag, meer aanleg, stimuleren wij op vele manieren zoals hierboven toegelicht

Dit vergt moed en een andere invulling van uw medewerkers. Naar onze mening heeft het meer inpakt als uw ambtenaren aan de slag gaan met het ontwikkelen van een bruisend en, voor deze sessie, plantend Voerendaal. In plaats dat de kostbare uren te besteden aan het handhaven.

XXXXXXXX

CONTACT
Steegstraat 5 6041 EA Roermond
+31 475355711
info@natuurrijklimburg.nl